

INHOUD

AAN DE LEZER

II

EERSTE VOORDRACHT – *Oslo, donderdag 2 juni 1912* 17

Occultisme en geesteswetenschap

Eén waarheid in vele uitdrukkingsvormen

Waarnemen in het geestelijke veronderstelt innerlijke ontwikkeling, opdat deze niet door egoïsme wordt misbruikt. Geestelijke waarheden werden vroeger door de geesteswetenschap, later door de religie uitgedrukt. De filosofie bedient zich van hersengebonden denken. Het occultisme kent uitsluitend algemeen menselijke waarheden. De geesteswetenschap streeft ernaar alle eenzijdigheid te overwinnen en objectieve waarheid te bereiken. Het verspreiden van de occulte kennis van reïncarnatie en karma is de taak van de geesteswetenschap. Boeddha en Christus.

TWEEDE VOORDRACHT – *4 juni 1912*

43

Niveaus van innerlijke ontwikkeling

Licht, woord en bewustzijn in de geest

Voor innerlijke ontwikkeling is het eerste altijd de verzoening met het eigen levenslot (karma), het afstand doen van elk persoonlijk voordeel. Na de egoïstische wil moeten ook de egoïstische geest en het egoïstische geheugen (de verbeelding) overwonnen worden. De drievoudige opening van de geestelijke wereld als ongeopenbaard licht, onuitspreekbaar woord, bewustzijn zonder kennis van een object. Over tegenstellingen.

De filosofie en de geesteswetenschap

Ongeopenbaard licht en onuitspreekbaar woord

De zintuigen en de hersenen, het instrument van de filosofie, zijn doordrongen van aardse krachten. De samenhang van filosofisch denken met de krachten van Jahweh. Als filosoof is men onbewust helderziend. Door hersenvrij denken leeft de mens in een geestelijk licht vol herinneringsgedachten, waarvan de filosoof de schaduwbeelden beleeft. Door een luisteren vrij van het fysieke hart neemt de mens het geestelijke woord waar. Geesteswetenschappelijke waarheden als naklank van het onuitspreekbare Woord. Wetenschap en geesteswetenschap.

Vormen van mystiek

Gevoels-, gedachte- en vervoeringsmystici

Het normale bewustzijn moet het ‘buitenaardse’ goddelijke ‘geopenbaard’ hebben. Religiestichters (Boeddha, Pythagoras). Er zijn mystici met hersen- én hart-belevingen (neoplatonici), met alleen hart-belevingen (Franciscus van Assisi), en met alleen hersen-belevingen (Hegel). Jamblichos, Plotinos, Scotus Erigena, Meister Eckhart. De mystieke ervaringen van Theresia, Hildegard von Bingen, Mechthild van Magdeburg. Mystici die al het persoonlijke willen afleggen, spreken van een extatisch huwelijk met het goddelijke. De mysticus die occultist wordt, streeft naar bewustzijn zonder uiterlijke objecten.

De menselijke gestalte

ingedeeld naar de twaalf krachten van de dierenriem

Mystieke ervaring en occult bewustzijn. Het wezen van de Ik-voorstelling. In het dagelijks bewustzijn heeft de mens

niet het Ik, maar alleen de voorstelling van het Ik, die tijdens de slaap is uitgewist. De tweevoudige verandering van de menselijke vorm: door trots en verheffing in het bovenste deel, door begeerte in het onderste deel. De oorspronkelijke vorm van de mens bestaat uit twaalf delen, die met de twaalf krachten van de dierenriem overeenkomen.

ZESDE VOORDRACHT – 8 juni 1912

133

Eén Ik en drie lichamen

Tussen schijn en geestelijke werkelijkheid

De slechts schijnbare eenheid van de uiterlijke gestalte van de mens. De gestalte bestaat uit drie zevenledige mensen. De twee kanten van het Mysterium magnum: De ‘bovenmens’ strekt zich uit van het hoofd tot aan de armen en handen. De ‘middenmens’ leeft meer in het innerlijk van het organisme. De ‘bovenmens’ dient de geestelijke activiteit (het denken), de ‘middenmens’ dient de innerlijke beleving (het voelen). De ‘ondermens’ is de basis voor het individuele willen en handelen. De twee kanten van het Mysterium magnum: de eenheid van de uiterlijke gestalte en de Ik-natuur van de mens. De formule: drie is één, en één is drie – als uitdrukking van het Mysterium Magnum.

ZEVENDE VOORDRACHT – 9 juni 1912

159

Zon en sterren in de mens

Oorsprong en zin van de religies

Invloeden van de middenmens op de bovenmens in het gewone bewustzijn, in het droombewustzijn en in het helderziende bewustzijn. Samenhang van middenmens en zon, van de hoofdmens en de sterrenhemel. Het schouwen van de zon om middernacht in de oude mysteriescholen. De weerspiegeling van de innerlijke ervaringen van de ingewijden in de religies: zoonanbidding bij stoutmoedige, oorlogszuchtige volkeren, die voornamelijk de middenmens ontwikkelen; sterrenaanbidding bij volkeren die vooral

aanleg hebben om te denken; maanaanbidding bij volkeren die hun oude helderziendheid hadden behouden. In de oude helderziendheid nam de mens de innerlijke zon waar – teruggekaatst door de hersenen De maan- of Jahweh-dienst van het oude Hebreeuwse volk als een vergeestelijkte maandienst.

ACHTSTE VOORDRACHT – 10 juni 1912

185

De Ik-gedachte

gered met de hulp van de Zonnegeest

De menselijke gestalte is het gezondste uitgangspunt voor occulte ontwikkeling, omdat Lucifer en Ahriman er de minste invloed op hebben. Het beleven van het beeld van de menselijke gestalte in het etherlichaam. De ontmoeting met de dood en Lucifer. De doodservaring. De verleiding door Lucifer: Lucifer toont de mens eerst de kwetsbaarheid van de menselijke gestalte, en vervolgens wat onsterfelijk in hem is in vier dierlijke vormen: leeuw, stier, adelaar en wilde draak. De herinnering aan de Ik-gedachte en een levende relatie tot de Christus-impuls betekenen steun en hulp. Het verzoekingsverhaal in de evangeliën. In het geval van Christus kan men niet van zijn inwijding spreken; hij was vanaf het begin een ingewijde.

NEGENDE VOORDRACHT – 11 juni 1912

207

Het principe van de astrologie

Zeven planeetgeesten en de lichaamsbewegingen

Het uitgangspunt van het eerste inwijdingstadium: de kennis van de drievoudige mens. De toewijzing van de bovenste mens aan de maan (Jahweh), de middelste aan de zon, de lagere aan Venus (Lucifer). De werking van de krachten van de maan, de zon en Venus op de drievoudige mens. De relaties tussen de sterrenbeelden en de interactie van de individuele ledematen en krachten van de mense-

lijke gestalte. Het wezen van echte astrologie. Het beste uitgangspunt voor het tweede niveau van inwijding: de innerlijke beweging van de mens. De samenhang van de zeven innerlijke bewegingen met de planeten. De ontmoeting met de zeven planeetgeesten. Het leren kennen van de bovenzinnelijke Christus. De verschillende gestalten van Lucifer. Het kosmische verder werken van de Boeddha. Zijn nieuwe missie op Mars.

TIENDE VOORDRACHT – 12 juni 1912

233

Licht, woord en bewustzijn

Van filosofie naar geestelijk inzicht

Hogere niveaus van bewustzijn. Ervaringen van het eerste inwijdingsstadium: ontmoeting met de dood en met Lucifer; de omvorming van de dood in Christus; de relatie tussen Christus en Lucifer in het verzoekingsverhaal van de evangeliën; mogelijkheid om de oude Maantoestand te beschrijven; het verzoekingsverhaal op de oude Maan. Ervaringen van het tweede stadium: mogelijkheid om de oude Zonnetoestand te beschrijven. Lucifer en Christus op de oude Zon als broers; hun verschil; de twaalf ingewijden van de dierenriem; Christus is een geest die zich voorwaarts ontwikkelt en Lucifer een geest die zich achterwaarts ontwikkelt. Ervaringen in het derde stadium: mogelijkheid om de oude Saturnustoestand te beschrijven. De uiterlijke openbaringen van deze hogere bewustzijnstoestanden in droom- en diepe slaapbewustzijn. De ontwikkeling van de wezensdelen van de mens sinds de Saturnustijd. Christus en Boeddha. Occultisme, antroposofie en filosofie in samenhang met de veranderende bewustzijnstoestanden van de mensheid.

VRAGENBEANTWOORDING NA DE TIENDE VOORDRACHT

267

NAWOORD <i>door Frans Lutters</i>	269
UITNODIGING VOOR DE VOORDRACHTENREEKS	300
AANTEKENINGEN VAN RUDOLF STEINER IN ZIJN NOTITIEBOEKJE	302
DE ONTWIKKELING VAN AARDE EN MENS	309
VERKLARING OVER DE BASIS TEKST	311
AANTEKENINGEN BIJ DEZE UITGAVE	317
AANTEKENINGEN BIJ DE TEKST	321
RUDOLF STEINER OVER DE VERSLAGEN VAN DE VOORDRACHTEN	331
KORTE LEVENSSCHETS VAN RUDOLF STEINER	333